

APOŠTOLKA

Ročník 3 / číslo 8 / říjen 2021

PODZIMNÍ ČÍSLO

DÍKUČINĚNÍ

Kázání Petra Tureckého

Mk 6,45-53 *Hned na to přiměl své učedníky, aby vstoupili na loď a jeli napřed na druhý břeh k Betsaidě, než on propustí zástup. 46 Rozloučil se s nimi a šel na horu, aby se modlil. 47 A když nastal večer, byla loď daleko na moři a on jediný na zemi. 48 Spatřil je zmožené veslováním, neboť vítr vál proti nim; tu k nim před svítáním kráčel po moři a chtěl jít dál kolem nich. 49 Když ho uviděli kráčet po moři, vykřikli v domnění, že je to přízrak; 50 všichni ho totiž viděli a vyděsili se. On však na ně hned promluvil: "Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!" 51 Vstoupil k nim na loď a vítr se utišil. I byli celí ohromení úžasem. 52 Nepochopili totiž, jak to bylo s chleby, neboť jejich mysl byla zatvrzelá. 53 Když se dostali na druhý břeh, přistáli u Genezaretu.*

V evangeliu čteme o napětí mezi učedníky a Ježíšem.

O pár řádků níž učedníci Ježíšovi doporučili, aby davy lidí, kteří byli hladoví, odeslal pryč – aby se lidé sami najedli. Ježíš poté naopak přikázal učedníkům, že oni sami mají lidi nasytit.

Dnes máme díkučinění, věříme, že Bůh nám dává svou milost, svůj soucit, svou lásku. Církev má podle evangelií jasný program existence v tomto světě – na tomto dávání se podílet. Církev tvoří učedníci JK, kteří se podílejí na proudu milosti, který se učí hledat a přijímat od Pána Boha. A to vše uprostřed vichřic a bouří světa vezdejšího.

Učedníci jsou postupně připravováni na život bez přítomnosti svého mistra. Učí se převzít zodpovědnost. Jakoby nám chtěl evangelista ukázat, že učedníci musí být hozeni do vody, aby se naučili plavat. Aby neztratili směr. Aby uvěřili, že mají mocného přímluvce, který neztrácí své učedníky z očí. I když se na první pohled zdá, že J není. Poslední plavba s Ježíšem nedopadla dobře. Učedníci si představovali, že Bůh s nimi na palubě znamená jistotu, že se jim nemůže nic stát. A najednou zažili bouři a zjistili, že jim jde o život. **Zjistili, že ve víře jde o život, i s Kristem na palubě.**

Zjistili, že následování Krista - to není laciné proplouvání tímto světem plným všelijakých nástrah. Naposled na jezeře selhali, vzdali to, museli jít za Ježíšem, aby ho vzbudili, aby vyčítavě prosili o záchranu. Evangelista nám druhým příběhem o učednících na moři ukazuje církev uprostřed bouří tohoto věku a ptá se: obstojí nyní? Kam poběží, až se na ně bude vrhat vichřice a vlnobití, když Ježíš nebude na palubě? Mají na to? Máme na to i dnes? Ve složitosti a často nelítostnosti a krutosti světa vezdejšího – obstojíme my sami?

Učedníkům se na moře nechťelo. Evangelista ukazuje, že následování není pohodlné pročitání si bible večer při víně. To uměl Herodes, dokonce si nechával zavolat Jana Křtitele, aby mu předčítal.

Nastává večer, vypadá to na bouři, vítr sílí. Ježíš je přiměl proti jejich vůli, aby vypluli směrem před ním k Betsaidě. On zatím šel na horu, aby se modlil. Možná opět zapochybovali. Vyplují. Zvedá se vítr a pořád sílí, a ať dělají co chtějí, dopředu to nejde: vichr a vlny pořád srážejí jejich lodičku zpátky. Přicházejí pochybnosti: z toho se nikdy nedostanou! Možná neměli Ježíše vůbec poslouchat, neměli vyrážet na cestu.

Možná postupně přestali doufat, že mají někde podporu. Nevěřili, netušili, že se sám Ježíš (s napětím) za ně modlí, aby dopluli, aby neztratili směr i v silícím větru.

Evangelista ale nás – čtenáře – utěšuje, píše, že Ježíš ale své učedníky viděl, zatímco oni byli zmoženi veslováním proti větru a zapomněli na něj.

Evangelista nám předává tuto dobrou zprávu (toto evangelium): i když se vám bude zdát, že evangelium je báčorka, že Ježíšovo slovo není živé, i když jste zmoženi pro starosti tohoto světa – vězte, že Ježíš se za vás přimlouvá, s napětím sleduje, kam směřujete. Má vás stále na očích. A možná se strachuje: jsou schopni přeplavit se sami? Ježíšovo vystoupení na horu vypadá jako předobraz Ježíšova budoucího nanebevstoupení. Uvěří církev Kristova, že Ježíšova cesta, činy, život, oběť – měla smysl?

Ježíš nesedí na hoře, aby se např. pohroužil do nějakého vytržení ve společenství s Hospodinem. Místo toho vyhlíží na hladinu, kde se pachtí učedníci a jsou zmoženi únavou, jak bojují s větrem a přimlouvá se za ně. Možná si říkají, že nyní svého mistra už nemůžou zklamat a tak veslují ze všech sil. Ale jejich síly uvadají, jejich odhodlání pomalu mizí. To všechno Ježíš vidí. Vidí, jak se marně lopotí a bojují s živly, vidí zoufalství v jejich očích. Nezvládnou to. Musí za nimi. Vypadá to, že úplně ztratili důvěru v Boha – zanechali ji na břehu za sebou, v té zemi, kde jim ještě před chvílí předkládal rybu a chléb na znamení, že už nikdy nebudou mít nedostatek.

Stejně tak i my po dvou tisíci letech za chvíli budeme přijímat chléb a víno na znamení Ježíšova sebevydání a záchrany. A možná budeme pochybovat, jestli to má cenu...

Vítr a přívaly, všechno je proti učedníkům a oni ztrácejí odvalu. Evangelista popisuje, že se Ježíš vydává za nimi. Vždyť Ježíš je světlo postavené na svícen, on je ten, kdo chce být na blízkou a tak sestupuje, aby i jim byl světlem, majákem, který svítí ve tmách tohoto světa a který nemůže žádná temnota pohltit.

Pro Marka není až tak podstatné to že Ježíš jde po hladině moře, ale podstatné je, že se na tuto cestu vydal, kam jde a proč tam jde.

Symbolicky řečeno: Ježíš jde (po moři života), v pevné důvěře, že ho nic nemůže odloučit od lásky Boží. Ježíš jde a smrt mu sahá na paty: tak předchází své učedníky na druhý břeh. Věříme, že tak jde i před námi na druhý břeh a dává nám odvalu k takové chůzi.

Nesestoupil z hory proto, aby se učedníkům předváděl, že umí dělat zázraky. Vždyť takové předvádění chtěl po Ježíšovi satan, který ho pokoušel na poušti. Takové předvádění po něm chtěli pokušitelé pod křížem, když volali: jsi-li Syn Boží, tak sestup z kříže...

Ježíš šel k učedníkům, aby jim pomohl s odvahou, aby jim pomohl udržet směr cesty, aby učedníky předešel. Aby šel dál kolem nich - aby neztratili směr plavby. Aby vлил novou naději a sílu do jejich paží.

Stejně tak si při dnešním díkučinění připomínáme činy toho, který se obětoval z lásky a který nám pomáhá, abychom udrželi směr cesty, na kterou jsme se s ním vydali.

Ježíš jde před učedníky, tak jako se před lidmi kdysi na poušti vznášel Hospodinův oblak a ukazoval směr.

A tu jsme svědky nového napětí. Místo, aby se učedníci radovali, že je Ježíše neztratili z očí, tak se zaměří na příznak na hladině. Ani ve snu je nenapadlo, že by se s ním v tísni mohli setkat, že by jim mohl pomoci. Tak jak to často nenapadne ani nás.

Měli ho za místo toho za příznak. Něco nadpřirozeného, zlého... Namísto víry a důvěry zvítězil strach. Marek píše, že jejich mysl byla zatvrzelá. Že nic nepochopili. Nepochopili jak to bylo s chleby. Zapomněli na Ježíše, nepochopili, Ježíšovu cestu slitování.

Nic nepochopili, viděli jenom příznak.

Učedníci vykřikli hrůzou. Nečekají ho, a proto vidí příznak: teď se boj ještě víc, než předtím. Nevidí, že ten, kdo chce jít před nimi, je Ježíš, a proto ho ani nemohou následovat.

A tak Ježíš přece jen přelege do lodi: „Vydržte, to jsem já, nebojte se!“ Ježíš znovu vystupuje jako ten, kdo je kárá a zároveň utěšuje, jako nedospělé děti. "Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!" Učedníci jsou zachráněni. Jenže přistáli u Genezaretu.

Měli plout k Betsaidě. Minuli se cílem. Minout se cílem je také mj. jeden z významu hebrejského výrazu pro hřích. Jejich váhání a nedůvěra je svedly z cesty.

Vítr a vlny se utišily, ale plout na druhou stranu – kam je poslal Ježíš? Z toho už nic nebylo. Učedníci jsou unavení, hrozně zklamaní a vrací se do Genezaretu. Nepřepluli. Co tím zvláštním příběhem chtěl evangelista sdělit?

Následování Ježíše Krista není útěk před světem, odpočinutí od tohoto světa, ale zápas s víchřicemi a bouřemi.

Evangelium dnešního textu zní: ten, který nás vyslal na cestu, nezmizel. Přichází a předchází nás. Vybízí nás k tomu, abychom odložili svůj strach a své úzkosti a pluli dál.

Můžeme tedy sebrat odvalu, abychom se neminuli cílem.

Pane Ježíši Kriste,

Ty k nám sestupuješ a kráčíš nám po boku. Procházíš se našimi řadami, námi nerozpoznán. Děkujeme Ti za Tvou lásku a nevyčerpatelnou trpělivost. Děkujeme Ti za to, že tady stále zůstáváš. A prosíme Tě. Vyučuj nás dospělé a odpovědné víře bez strachů a nedůvěry. Amen

Rozhovory o budoucnosti sboru

Již podruhé jsme se sešli se zástupce sboru v Opatově a Humpolci k společnému povídání o budoucnosti našich sborů. Podnětem našich setkávání je výhled k vyšší personálního fondu, který se nyní bude skokově každým rokem zvyšovat a také blížící se odchod Filipa Boháče z Opatova. Poprvé jsme se sešli na začátku prázdnin na faře ve Strměchách, nyní v Opatově (schůze se konala v Opatově na faře 24.9.2021).

Minule byl hlavním hostem Zvonimír Šorm, který představil vizi tzv. regionálního sboru. Novou možnost uspořádání několika sborů do jednoho přijal také poslední synod. Toto nové uspořádání předpokládá, že se několik sborů sloučí do jedné administrativní jednotky – vytvoří jedno společné staršovstvo, jedno společné výroční sborové shromáždění, jedno účetnictví. Společně se toto sousboří bude skládat na personální fond.

Při podzimním sejití byli přítomni také zástupci seniorátu: Jan Keřkovský a Daniel Matějka, jednali jsme o dalších možnostech uspořádání našich sborů. Hovořili jsme o tom, zda je lepší vydat se cestou kazatelské stanice (Opatov, Humpolec), jaké jsou možnosti, ke komu patřit. Variant je bezpočet. Např. může být farář v Opatově a starat se o Humpolec. Budou ale na to peníze? Pokud by Opatov byl kazatelskou stanicí, jak by byly zajištěny bohoslužby, pokud by farář dojížděl? Opatov má blíže k Jihlavě než k Pelhřimovu. Pokud by seniorát dále platil z části seniorátního faráře, budou ostatní sbory seniorátu chtít na něj přispívat? Humpolec zase zatěžuje starost o nemovitý majetek. Bude případný farář chtít převzít zodpovědnost? Kolik máme ekonomicko-právně vzdělaných/schopných farářů? Nabízí se také možnost vše prodat a ze zisku za budovy a byty zkusit zaplatit faráře, který by konal misijní činnost, která by pak nastartovala novou existenci sboru. Bude schopen Pelhřimov udržet faráře na plný úvazek? Jak moc si bude vypomáhat např. s Moravčí? Bude stačit současná spolupráce? Přijdou noví lidé (díky působení YMCA), kteří budou podporovat i Pelhřimov?

Všechna tato témata jsou do jisté míry choulostivá a intimní, není jistě lehké o nich mluvit, naše sbory za sebou mají zajímavou a dlouhou historii a nechtějí přicházet o svou identitu. Z minulosti známe různá napětí, která se kolem otázek financí točila. Je třeba si ovšem také připomínat, že církev je především tělo duchovní a není závislé na majetcích a statcích. Naše rozhovory probíhají ve velmi družné a příjemné atmosféře, nebojíme se hovořit o svých obavách. Za to jsem velmi vděčný. Ukázalo se, že máme

radost, že se sejdeme a že se vidíme. Dohodli jsme se, že se opět v lednu sejdeme – tentokrát v Humpolci. Nelze také zamlčet, že Filipův guláš připravený na minulou schůzi (prý ho Filip táhl pět hodin) byl excelentní!

Petr Turecký

Odvaha k následování jako impuls pro jiné pojetí práce ve sboru

Převzato z časopisu *Protestant*, číslo 8/2021

„Je třeba hledat nové formy církevní a sborové práce.“ Z této věty už se téměř stala otrěpaná floskule. Byla by jí, kdyby každodenní zkušenost práce v církvi a ve sboru právě po takových nových formách tak hlasitě nevolala (svědčí o tom i rozhovor s Tomášem Junem v Prot 7/21). Pokud snad někdy bylo možné se před touto potřebou – v duchu *ecclesia semper reformanda* – schovat, pak když už ne realita sekularizované společnosti, tak přechod na samofinancování nás definitivně postavil před nutnost „dělat věci nově a jinak“. Jsem si jistý, že ve sborech, v nichž se podobně jako v našem v neděli sejde kolem dvacítky lidí na bohoslužbách, jednoduše není možné nepřemýšlet jednak o tom, jak nově organizovat strukturu sborového a církevního společenství, jednak jak vycházet ven z komfortních zón našich kostelů a far.

Podnět, jak přemýšlet o společenství sboru jinak a šířeji, přináší holandský reformovaný teolog a sociální pedagog žijící v Německu, Gerard Minnaard. V tomto čísle přinášíme část z úvodu a celou první kapitolu jeho loňské knihy *Das Wagnis der Nachfolge*

(Odvaha k následování). Jeho nedostředivý model sboru jako širšího a volnějšiho společenství, v němž se mohou různými způsoby setkávat jak pravidelní návštěvníci bohoslužeb, tak třeba církevně nepříslušící pracovníci Diakonie nebo angažovaní jednotlivci z lokálních neziskovek, dobře rezonuje s mojí vlastní čerstvou zkušeností faráře na malém sboru. Minnaard přitom nezůstává jen u milého soužití rozmanitých individuí, ale v biblicky založené víře zkoumá, jak nacházet společnou řeč přiměřenou jinak rozdílným životním zkušenostem těch, kdo spolu hovoří. Ústředním slovem je pro něj následování. Jak mu rozumí, to vám níže vysvětlí sám.

Od začátku devadesátých let někteří čeští faráři a farářky navštěvovali biblické semináře, které nejdřív v německém Knesebecku, později na Woltersburger Mühle pořádala teoložka, farářka, profesorka a autorka teologických knih Klara Butting společně se svým mužem Gerardem Minnaardem. Oba jsou také členy spolku pro biblické a politické vzdělávání Erev-Rav, který vydává časopis Junge Kirche. Založili a vedou spolek Woltersburger Mühle. Na svých internetových stránkách ho charakterizují: Woltersburger Mühle je spolek, který se orientuje na tři oblasti: sociální práci, biblickou spiritualitu a umění. Na pozemku bývalého mlýna je kavárna, ubytování v chatách a prostory pro semináře. Woltersburger Mühle na okraji města Uelzen je místo pokoje, na kterém se setkává společenské angažmá, spiritualita a udržitelnost. Sociální práce doprovází nezaměstnané lidi na cestě integrace do společnosti. Centrum pro biblickou spiritualitu a společenskou odpovědnost nabízí prostor a čas pro odpočinek a orientaci. Woltersburger Mühle tak má charakter rozmanitého společenství na cestě. Přitom hraje důležitou roli umění, protože společenství, ke kterému směřujeme, je nejen solidární a smysluplné, ale také krásné.

Úryvek z Das Wagnis der Nachfolge přeložila jedna z pravidelných účastnic zmíněných seminářů Hana Pfanová. Minnaard k překladu rád svolil. Nad to vyřizuje kazatelům ČCE pozvání na zmíněné biblické semináře na Woltersburger Mühle (za sníženou cenu). Michael Pfann

Gerard Minnaard, Odvaha k následování Nový pohled na církevní sbor a Bibli

Úvod

Když se představuji jako teolog, často dodávám: „Nejsem zbožný. Nejsem náboženský člověk. Jsem ale velmi věřící, protože věřím, že se můžeme dělit o chleba.“ V mnoha případech lidé přitakávají. Cítí se být osloveni.

Společný prostor

Před nedávnem jsem komusi, kdo má v církvi odpovědnou pozici, vyprávěl, že se na Woltersburger Mühle, na místě, kde pracuji, pokoušíme hovořit s lidmi, kterým je církev cizí. Ten člověk reagoval okamžitě pozitivně. Řekl, že to je důležitá práce, při níž se musí postupovat obezřetně, protože lidé potřebují získat důvěru, aby se vrátili. Jenže mně vůbec nejde o to, přivést lidi zpátky. Příliš často vidím, že je lidem církev tak vzdálená, že to můžeme prostě jen akceptovat. Nechci říct, že by snad někdy nemohly vzniknout nějaké nové prostory k setkání. To se může stát, a třeba i pod střechem

církve. Jde mi o nové prostory setkání. Kniha proto začíná přemýšlením o církevním sboru jako organizaci, která by takový společný prostor mohla vytvářet.

Společné angažmá

Ústředním teologickým pojmem je v této souvislosti slovo následování. Ve společném angažmá pro bližního a svět kolem nás se mohou potkat lidé, kteří jsou aktivní v církvi i na jejím okraji, i když se jejich východiska liší.

Jak oprávněně poznamenala lektorka této knihy, Christine Reinhardt, pojem „následování Ježíše“ není jednoznačný. Christine píše: Následování Ježíše je pevně daný termín, ale pro toho, kdo ho nezná, není genitiv lehkou pochopitelný (pokud ho vůbec jako genitiv chápe). Takový člověk ho vnímá nejprve jako „následování Ježíšovo“ (jako genitivus subjectivus: Ježíš následuje), obávám se... Pojem „následování“ skutečně neznamená, že Ježíš následuje, ale že my následujeme Ježíše (genitivus objectivus). Jenže současně nemusí být zavádějící ani druhý výklad (genitivus subjectivus). I sám Ježíš nastoupil na cestu následování, když poslechl volání humanity. A nakonec nejde ani o to, následovat Ježíše. Jde o to, jít s Ježíšem za voláním po spravedlnosti, pokoji, udržitelnosti a integraci. Platí tedy obojí: jsme voláni k tomu, abychom následovali Ježíše, který nás v následování předchází.

(...)

I. Následování Ježíše jako osvobození křesťanského sboru

V mnoha sborech církve je vidět, že návštěvnost bohoslužeb klesá. Zároveň v těchto sborech probíhá množství aktivit, organizovaných a navštěvovaných lidmi, kteří se ale při bohoslužbách neobjeví. Dělo se to i ve sboru, ve kterém jsem několik let spolupracoval. Jako teolog jsem byl odpovědný za bohoslužby a zmíněná zkušenost ve mně vyvolávala jistý nepokoj či touhu – jak krásné by bylo, kdyby se všichni tito lidé setkali při bohoslužbách. Vždyť tam přece nacházíme to, čemu obvykle říkáme centrum nebo jádro sboru. Stejně přání, aby jádro sboru a jeho okraj našly k sobě cestu, vyjadřovali v posledních letech v různých rozhovorech mnozí faráři a farářky. Ale vzápětí obvykle dodávali, že takové propojení se podaří jen těžko.

Z této zkušenosti vznikly následující úvahy o organizaci církevního sboru. Pokouším se rozvinout jiný způsob vidění sboru, který nabízí novou praxi a je teologicky zdůvodněný. Leccos přitom vyjádřím trochu vyhrcočně. Ve skutečnosti je všechno mnohem rozmanitější a složitější. Ale někdy může jistě zjednodušení pomoci k tomu, abychom se posunuli v myšlení a jednání o něco dál.

Popis problému

Ve sboru, který mám před očima, se děje značné množství aktivit. Jsou tu bohoslužby, konfirmační příprava, křesťanská služba, kruh žen, kruh mužů, společné obědy, doučování pro děti uprchlíků, občůdek Jednoho světa a sociální šatník. Ve sborových prostorách se z různých motivů pravidelně pohybuje mnoho lidí. Moje úvahy vycházejí právě od nich, tedy od lidí, které v prostorách sboru potkáváme.

1. Okraj sboru

Při přípravách otevřených obědů (Mittagstisch¹) jsou aktivní převážně ti lidé, které při tradičních sborových aktivitách jako jsou bohoslužby skoro nebo vůbec neuvidíte.

Totéž platí pro lidi, kteří na obědy chodí. I v dalších, převážně sociálně-diaconických aktivitách sboru je to podobné. Mnozí lidé se v nich angažují. Mnoho lidí se jich účastní. Ale něco je odděluje od toho typu sborového dění, které se explicitně zakládá na křesťanské víře. Dokonce se stává, že tito aktivní lidé a ti přicházející vůbec nejsou členy církve.

2. Jádru sboru

Vedle toho existuje skupina lidí, kteří jsou členy sboru a pravidelně nebo příležitostně navštěvují bohoslužby. Vyznávají svou křesťanskou víru, nebo se k ní alespoň dříve přiznali. Často je zřetelné, že tato skupina se postupně zmenšuje.

3. Ti „mezi“

Samozřejmě tu jsou také lidé „mezi“. Zpívají ve sboru, který občas vystoupí při bohoslužbách. Na základě své víry se angažují při doučování dětí uprchlíků. Tito lidé tvoří málo viditelný a málo reflektovaný most mezi oběma výše jmenovanými skupinami. Souvisí to i s tím, že mezi oběma skupinami neexistuje žádný společný „duchovní“ jazyk.

Takto „mezi“ se v jistém smyslu pohybují také faráři a faráčky. Mají intenzivní kontakty s oběma skupinami a radují se z momentů, ve kterých je oddělení obou skupin překonáno. Nejraději – řečeno trochu vyhoceně – by viděli, že se všichni sejdou v kostele při bohoslužbách. Jenže to by znamenalo, že se skupina z okraje sboru rozplyne. Nedošlo by se skutečnému propojení obou skupin.

Jiný směr pohledu

Zkusme vyjít nikoli od členství, ale od příslušnosti či sounáležitosti. Pak tu máme co dělat se dvěma rovnoprávnými přístupy ke sboru: jedna skupina přísluší ke sboru na základě vyznání víry. Druhá skupina přísluší ke sboru na základě nabídky určitých, většinou sociálně-diaconických aktivit, přičemž tato nabídka nevychází explicitně z vyznání víry. Je dost dobrých důvodů k tomu, abychom při přemýšlení o sboru vyšli od lidí, kteří se angažují v obou oblastech, a soustředili se na jejich vědomé setkání. Ne z organizačních, ale z teologických důvodů!

Zástupci a zástupkyně obou oblastí mohou vytvořit jakýsi meziprostor, ve kterém bude možné setkat se a mluvit spolu. Meziprostor, ve kterém se potkají zástupci všech aktivit jako jádro sboru. Meziprostor jako centrum sboru.

Pokud v pojetí sboru nebudeme vycházet jen od vyznání, vznikne mnoho formálních otázek. První a podle mě rozhodující otázka je, jestli má toto nové pojetí jádra sboru biblicko-teologický základ. Protože pokud sbor nedrží pohromadě vyznání, co lidi spojuje ve smyslu křesťanské víry?

Myslím, že cestu dál může ukázat pojem „následování“.

Pro lidi z tradičního jádra sboru je „následování“ slovem z křesťanské tradice. Znájí toto slovo, přitakávají mu, a přesto je stále nově provokuje. Pro lidi, kteří se sice ve sboru pohybují, ale s tradičním křesťanským vyznáním si moc nevědí rady, je pojem „následování“ srozumitelný proto, že souvisí s jejich důrazem na solidární jednání. Pojem „následování“ může jako základní biblicko-teologický pojem vytvořit most a obě

skupiny duchovně spojit. „Následování“ může být spojujícím motivem jak pro lidi, jejichž členství stojí na křesťanském vyznání, tak pro „Mitmacher*innen“ („spolukonající“), kteří se na vyznání víry nevážou.

Nový, společný úkol

Pokud přijmeme za jádro sboru „meziprostor“, nepotřebujeme už dál toužit po tom, aby se všichni angažovaní lidé pohybovali ve směru tradičního jádra sboru. Doufání, že se všichni setkají při bohoslužbách, totiž ve skutečnosti spíš ochromuje, než dává křídla. V meziprostoru jako novém jádru sboru směřují zástupci a zástupkyně obou oblastí k sobě navzájem. Přinášíjí sami sebe do společného rozhovoru a zkušenosti ze setkání s sebou berou do aktivit vlastní skupiny. Meziprostor se tak stává prostorem, kde obě skupiny rezonují a sdílí se (Resonanzraum). Nejde tu tolik o praktické a organizační otázky, jako spíš o obsahové porozumění. Meziprostor je cvičební pole pro všechny, kdo se v něm setkávají. A cílem setkání je najít v centru sboru společný „duchovní“ jazyk, který je všem srozumitelný a v kterém se všichni cítí dobře. Jazyk, ve kterém se objeví nové důrazy.

Jeden příklad: Zatímco slovo „Kristus“ (Pomazaný) má pro tradiční jádro sboru význam vyznání, bude pro lidi, které přivedly do sboru sociálně-diakonické aktivity, srozumitelnější spíš Ježíš jako člověk. Pro první skupinu bude možná dobré víc mluvit o člověku Ježíši, zatímco druhé skupině prospěje dozvědět se, že bibličtí autoři s vyznáním Ježíše jako Krista staví jeho žité lidství do centra časů. Vždyť žijeme před Kristem a po Kristu.

Ještě jeden příklad: Lidi aktivní v křesťanské službě, což bývá spíš úkol „starého“ jádra sboru, může překvapit a obohatit, když svoje angažmá spojí s pojmem „následování“. Když se lidé o svůj čas dělí navštěvováním druhých, je to čin následování, který nelze dost vysoce docenit.² Ale zrovna tak překvapující a obohacující může být pro lidi, kteří pracují ve sborovém šatníku a s křesťanským vyznáním nemají co dělat, slyšet, že křesťanský sbor žije v důvěře, že vždycky byli, jsou a budou lidé, kteří se prostě angažují pro druhé.

Pro faráře a faráčky vznikají s novou orientací na meziprostor jako jádro sboru důležité úkoly. Nejde přitom jen o organizační otázky nebo pastorační doprovázení. Jde také o teologický úkol – najít společný „duchovní“ jazyk. Spolu! I faráčky a faráři, jejichž jazyk má kořeny spíš v tradiční části sboru, musí biblicko-teologicky a jazykově najít nově sami sebe. Předpokladem pro „duchovní doprovázení“ tohoto sebenalezení je, že radikálně odloží doufání v misi směrem k tradičnímu jádru sboru. Teprve pak, až prožijí změněné chápání jádra sboru i pro sebe jako vnitřní osvobození, budou schopni vnímat proces setkání jako nový, společný úkol.

Zkušenosti, které obě skupiny dělají v meziprostoru, nejsou důležité jen pro sbor. Jsou důležité pro roli sboru ve společnosti vně církve. I tam může sbor, v němž se různé skupiny naučily spolu mluvit, přispět k tomu, že se podaří rozhovor v mnohonáboženské a sekulární společnosti.

Staré fronty a nové perspektivy

Jak může vypadat takové zrovnoprávnění zmíněných dvou oblastí ve sboru, aby mělo nějaký tvar i formálně?

1. Sbor tvoří členové, kteří platí povinnou církevní daň,³
2. Obě oblasti volí zástupce a zástupkyně, kteří jako rezonanční skupina („Resonanzgruppe“) tvoří centrum sboru.
3. Členové sboru volí část staršovstva. Mitmacher*innen volí své delegáty, kteří jsou do staršovstva povoláni.

Potřebujeme si připustit, že posun v chápání jádra sboru vyvolá těžké pochybnosti a úvahy: ztratí se křesťanská identita ... Zmizí hranice mezi sborem a okolím... Je zajímavé, že tyto obavy a výhrady jsou srovnatelné s obavami a výhradami, se kterými byl konfrontován Pavel v době, kdy vznikal křesťanský sbor mimo synagogu: Pavel se prý vzdává podstatných znaků a přivádí tím sbor do nebezpečí... Jeho představy o novém sboru zničí stávající společenství...

Možná je pro nás zdravé, že Pavlovým židovským protivníkům najednou velice dobře rozumíme. Možná nám Pavel může pomoci, abychom lépe pochopili vlastní odpor vůči obnovení a osvobození sboru:

Pavel se ohradil proti obřízce jako podmínce vstupu do sboru. Jsou křest a konfirmace o tolik jiné než obřízka? A není otevřený oběd (Mittagstisch⁴) ve sboru přinejmenším stejně blízko křesťanské vizi obyvatelné země jako večeře Páně?

Poznámky

1 Pod označením Mittagstisch se v německém prostoru míní iniciativa „otevřených obědů“, k nimž mohou během pracovního týdne za nízkou cenu zasednout – podle charakteru konkrétní organizace – jak zaměstnanci úřadů a firem z okolí daného místa, studenti, žáci, tak lidé v sociální nebo ekonomické nouzi. Mittagstische bývají organizovány na dobrovolnické bázi, nezřídka na půdě církevních sborů. (Pozn. překl.)

2 Obecně je nakládání s časem ve společnosti, ve které čas jsou peníze, cenný statek. Tak by mohl rozdíl mezi ne křesťanskou a křesťanskou nemocnicí spočívat v tom, že všichni lidé, kteří pracují v křesťanské nemocnici, budou mít na pacienty dvakrát tolik času než v jiné nemocnici.

3 V prostředí ČCE spíše salár, pozn. překl. a spolupracovníci (Mitmacher*innen), kteří dávají dobrovolné dary (německá situace – pozn. překl.).

4 Viz pozn. 1

5 Narážka na knihu Bas Wielenga Und ich sah eine bewohnbare Erde, vydal Erev-Rav, Knesebeck, 1994, odkaz zřejmě na Zj 21,1. (Pozn. překl.)

Gerard Minnaard, * 1955, je sociální pedagog a reformovaný teolog, jednatel spolku Woltersburger Mühle a spoluvydavatel časopisu Junge Kirche.

Text je překladem úvodu a 1. kapitoly z knihy Das Wagnis der Nachfolge, Ein neuer Blick auf Kirchengemeinde und Bibel, Gerard Minnaard, Erev-Rav Verlag, Uelzen 2020, s. 9–10, 15–21.

Přehled seminářů na Woltersburger Mühle naleznete na internetových stránkách organizace <https://www.woltersburger-muehle.de>

Přednášky v Pelhřimově ve spolupráci s Moravčí a YMCA

SYMCA Pelhřimov jsme se na základě zkušenosti s přednáškou o finském školství dohodli, že bychom se takto mohli více-méně pravidelně setkávat - při přednáškách a do budoucna i koncertech, které budeme připravovat společně. Jednalo by se o setkání v jinou dobu, než je víkend – zvolili jsme čtvrtky. Zhruba jednou měsíčně bychom připravili přednášku, na níž budou moci přijít i lidé mimo sbor.

Povídání Jaroslava Trnky o finském školství proběhlo ve čtvrtek 23. září. Jaroslav Trnka vyučuje na místním gymnáziu, jeho povídání tedy přilákalo do prostor našeho sboru zástupce různých generací. Dozvěděli jsme se v čem se finský systém vyučování na středních školách liší od našeho a v čem tyto rozdíly spočívají. Systém je nastaven tak, že vede studenty k vlastnímu zájmu o získání co největšího množství znalostí a tamní učitelé prý mají problém s příliš aktivními studenty. Zcela výjimečné je také vyrušování studentů v hodinách, běžné naopak je dostupnost nejmodernější techniky pro každého. Každý student od školy dostane např. výkonný notebook a počítá se s tím, že ho neustále využívá.

Přednáška je také dostupná na internetu:

<https://youtu.be/uGkzi4M1OWg>

Petr Turecký

POVÍDKA

Oči ulice

Filip Zrno

Vzpomínky jsou sluneční ohradou rozjasněného rozbřesku. Vrátime-li se do krajin známých, stejných či přetvořených, představivost stále svěží a ohebná jako mládí samo převaluje se v paměti a oživuje zaznamenané děje, abychom se vymanili z umělého shonu a oddali se snění.

Odkrývám závoj Vnitřní ulice. Vybíhají proti mě kluci, jejichž mládí je okřikováno stářím z oken vyhlížejících. Klukovinu, kterou provedli a za kterou si vysloužili zlovůli od zcela jiné generace, neznamená despekt, ale odlišné pojetí času. Staré kyčle nemohly směle jezdit na kolech pod čerstvě pověšeným prádlem a vzbuzovat hněv a ostudu rodičům. Staré schrány člověka potřebovaly jen čas a klid na úsvit života. Síla rozbřesku mladé existence jim lezla na nervy. Ona ulice tak byla střetáváním těchto dvou časových dimenzí ať už šlo o obyvatele, prostor před starými bytovými jednotkami, či o jejich interiéry.

Celková strohost se rovnala strohostí soustruhu v tehdejší fabrice na výrobu zemědělské techniky, kde pracovala většina mužů z ulice. Spoře vybavené byty přesně

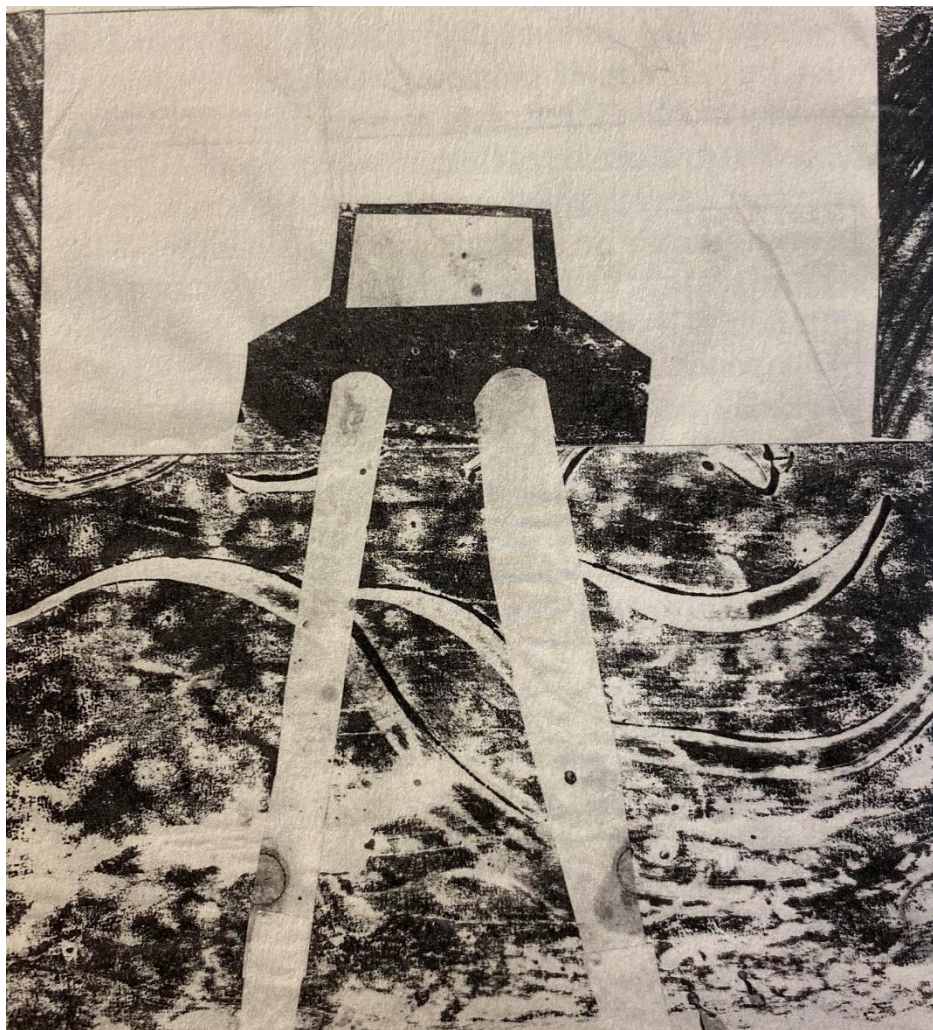
odpovídaly jednoduchému jazyku, kterým spolu oni mužové mluvili. Ač slovní zásoba byla onehdy mírně okořeněna nějakým speciálním výrazem či jemnou kudrlinkou, v zásadě nešlo o bezhlavé plácání v podobě ulepených drbů, jimž vládly ženy těchto mužů. Dítě se nacházelo se svou fantazií v řádu, po němž ještě dnes mnozí volají. Na ulici vládl patriarchát, zatímco za dveřmi bytů přebíral veškerou iniciativu matriarchát. Věci se nesly v tajemném jiskření těchto dvou vlád, které spolu koexistovaly ve víceméně harmonickém vztahu. Jakmile došlo k roztržce, muži se odebírali do výčepů za ztraceným poveselem z mládí, ženy pak do kostelů.

Dětské oči, otevřené dokořán, dychtily po světě stárnoucích, kterému nebyly s to porozumět. Hltaly ale pravidelnost klepání falešných peršanů na osamocené stojících klepačích před domy, odpolední seance žen, které si přišly v letních dnech poklábat na lavičky v pravidelných intervalech rozeseté vedle klepačů, nepravidelné návštěvy nemístních a občas mírně exoticky působících čerstvých matek a otců se svými ratolestmi, starší dívky s rozpuštěnými blondatými vlasy na bicyklech, dívky, jejichž kouzlo rozbušelo srdce mládežníků, kteří zahořeli a odklonili své zraky na hrubý povrch asfaltu.

Nekonečná dětská představivost dobývala výšky stromů, prodírala galusky smykáním na ulici, házela po sobě koule z bahna, pořádala válečné hry na zneprátelené klukovské oddíly, křičela za deště v průjezdu při hraní fotbalu, v zimě sjížděla na pytlí z umydlené kopce do otevřených vrat bývalé pojišťovny, skákala ze zdi lemující členité schodiště vedoucí do jiné čtvrti, lovila v kašně na magnet či modelínu odhozené mince, probíhala sklepními prostory napříč celou bytovkou, kreslila křídami po chodnicích, pronikala do zakázaných zón, zakládala a bořila klukovské party, zastavovala čas, který všem kolem stále plynul. Je toho víc, je toho mnohem víc, ale závoj nemilosrdně zahaluje vzpomínané.

Čas si mě našel stejně jako všechny. Občas se do oné ulice vracím, na místa, abych se nechal okouzlit místy a abych se setkal se svými drahými přízraky z nejpoetičtějšího a nejdůvěrnějšího prostředí, které bylo zátokou nekonečné obrazotvornosti. Ač změněno parkujícími auty, ač místy zdemolováno roky užívání, ač opuštěno dětským křikem a poznamenáno smrtí původních obyvatel, jde stále o studnici vzpomínek stejně kouzelných jako drahá Vnitřní ulice, jež nyní patří jiným. Vzpomínky z dětství jsou vzpomínkou na darebáctví spojené s plně žitým citem pro svobodu.

Filip Zrno, vystudovaný filosof, experimentální muzikant v projektu Manollo a Obamas boys, milovník absinthu, který si po dobu své existence hrál na kameníka, příležitostného muzikanta, kuchaře a asistenta pedagoga v MŠ, prodavače, číšníka či úředníka a nyní dočasně létá s perem v ruce na křídlech havraních.

Ilustrace: Tereza Řičanová; převzato z knihy: Filip Zrno, Povědky maloměstské, Dauphin 2021)

RECEPT Jany Turecké

Focaccia aneb jídlo italských dělníků

500g hladké mouky

cca 300ml vlažné vody

sůl

olivový olej

droždí (sušené droždí nebo čerstvé kvasnice)

rozmarýn nebo olivy k ochucení – může a nemusí být

roztok vody a soli v mističce

Vypracujeme v míse kynuté těsto z mouky, vody a droždí. Můžeme použít sušené droždí, nebo si vyrobíme kvásek z čerstvého. Do hotového těsta zapracujeme sůl a pokud chceme, tak na kolečka nakrájené olivy nebo sušený rozmarýn. Necháme kynout. Poté na menším plechu vytvarujeme z těsta placku a z obou stran potřeme bohatě olivovým olejem. Prsty uděláme po celé ploše důlky, do kterých nalijeme roztok z vody a soli. Necháme zase kynout asi 40min a pak dáme péct do zlatova. Po upečení potřeme opět olivovým olejem. Výsledná výška by měla být cca 2cm.

ZVEME VÁS NA PŘEDNÁŠKU
Josefa Bartoška
na téma

SIKHISMUS

Jedno z nejmladších světových náboženství

V neděli 7. listopadu od 10. hodin

Po bohoslužbách (začátek: 9hod.), které povede
Josef Bartošek

V prostorách evangelického sboru

Růžová 82, Pelhřimov

(v 1. patře nad YMCA klubovnou)

ZVEME VÁS NA VERNISÁŽ
OBRAZŮ JANY TURECKÉ

V neděli 31. října od 10. hodin
Po bohoslužbách (začátek: 9hod.)
V prostorách evangelického sboru
Růžová 82, Pelhřimov

**ADVENTNÍ KONCERT VE STRMĚCHÁCH V EVANGELICKÉM KOSTELE
VYSTOUPENÍ TENSING
PRVNÍ ADVENTNÍ NEDĚLI 28.11.2021 od 15. HODIN**

Zveme vás na adventní koncert do Strměch

v neděli 28.11. od 15:00
V evangelickém kostele vystoupí

Ten Sing Pelhřimov

BOHOSLUŽBY, pravidelné akce

V kostele v Moravči

Bohoslužby se konají každou neděli od 9:30, probíhá i nedělní škola.

internetový přenos na adrese:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

Některé neděle budou v následujících měsících v Moravči jiné, s hostem, povídáním apod. Srdečně zveme!

Neděle 7. listopadu - vzpomínka na zemřelé. Po bohoslužbách povídání Ireny Závodové o umírání a o zkušenostech z domácí hospicové péče.

Neděle 28. listopadu - 1. adventní. Po bohoslužbách benefiční koncert dětí ve prospěch organizací Diakonie ČCE a Člověk v Tísni

Neděle 5. prosince - 2. adventní. Po bohoslužbách promítání fotografií z cest (naši potápěči).

Neděle 12. prosince - 3. adventní - dětská vánoční slavnost

Neděle 19. prosince - 4. adventní. Po bohoslužbách povídání P. Říčana mladšího na téma: Duševní nemoc jako nálepka - co s tím?

Štědrý večer 24. prosince - bohoslužba od 22:00. Od 21:45 předchází vytrubování koled

Boží hod vánoční 25. prosince - bohoslužba s Večeří Páně

PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Přímé přenosy bohoslužeb (z Pelhřimova) jsou viditelné v aktuální dobu vysílání (tedy neděle 9hod.) vždy na těchto stránkách:

<https://www.youtube.com/channel/UCxWYO99yzCBFgQK5mklL0EQ>

Do září 2021 jsme vysílali zde:

[youtube.com/playlist?list=PLI_-0kZbEa5I8mU0XBU0dbf4xctafWiOi](https://www.youtube.com/playlist?list=PLI_-0kZbEa5I8mU0XBU0dbf4xctafWiOi)

Strměchy: bohoslužby jsou každou sudou neděli od 11ti hod.

Stránky sboru

<https://www.facebook.com/CCEPelhrimovStrmechy/>

<https://ccepelhrimovstrmechy.blogspot.com/>

OPATOV

Bohoslužby: každou neděli v 10hod.

Sbor v Opatově spolu s obcí Opatov pořádá koncert kapely EPYDEMYE. V neděli 31.10 od 18:00 v kostele.

EPYDEMYE je folk-rocková kapela, která dostala ocenění "Album roku" na cenách Anděl v roce 2015, každoroční účast na Prázdninách v Telči.

rozpis bohoslužeb

17:10 - čtené

24.10 - Filip Boháč, SS a Večeře Páně

31.10 - Čtené

7.11 - Filip Boháč a Večeře Páně

14.11 - čtené

21.11 - čtené

28.11 - Filip Boháč

Od listopadu se budeme scházet v úterý od 19:00 ke "Čtení z Bible" v místnosti KVIC Opatov.

HUMPOLEC

Bohoslužby: každou neděli v 8,30 hod.

MINIBOHOSLUŽBY (archiv) Filipa Boháče jsou k nahlédnutí zde: Najdete na webu YOUTUBE u profilu „Filip J. Boháč.“ Nebo pomocí QR kódu.

Každý den můžete slyšet zamyšlení nad biblickým textem zde:
<https://soundcloud.com/ecirkev>

ADRESY, KONTAKTNÍ ÚDAJE

Sbor ČCE PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Růžová 82, 393 01 Pelhřimov, **mobil:** 774 600 529, **alternativní adresa:**
Strměchy č. 13, 393 01 Pelhřimov, **email:** farsborstrmechy@cmail.cz
Číslo účtu: 135626211/0300

Sbor ČCE MORAVEČ

Moraveč č. 35, 393 01 Pelhřimov, **tel:** 777258831, **web:**
www.moravec.evangnet.cz (rss), **email:** moravec@evangnet.cz
číslo účtu - 2001768838 / 2010
přenosy bohoslužeb:
<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>
nově i na facebooku: <https://www.facebook.com/kostelmoravec>

Sbor ČCE OPATOV

Opatov č. 10, 588 05 Dušejov, **mobil:** 604 169 503, **web:**
www.opatov.evangnet.cz (rss)
email: opatov@evangnet.cz
číslo účtu - 264010499/0300

Sbor ČCE HUMPOLEC

Husova 143, 396 01 Humpolec, **email:** humpolec@evangnet.cz
Číslo účtu - 0620236399/ 0800